
részéről a fáklyásmenet

HOLTI MÁRIA

Bármit inkább, mint a rendetlen beszédet, bármit. Amikor az urammal összekerültünk, mondtam is neki, hogy nem bírom a nyasgem-féle viccelődést. Váratlanul érthette a figyelmeztetés, mert csak nézett rám azzal az anygali ártatlan nézésével, amiben aztán volt minden: csodálkozás, ijedség meg a szeme sarkában a férfitekintetnek az a kiszámíthatatlan szikrája, ami körülbelül azt jelentheti, többek közt, hogy részéről a fáklyásmenet, meg amit én kitalálni ebben a k. életben nem fogok soha, mert nem is lehet. Szerintem pont ez a szikra különböztet meg tőlük bennünket, nem pedig a frizura, hogy egyebet ne is mondjak, mert nem szeretem a rendetlen beszédet. És ha már itt tartunk, mivel nem szeretem a félmunkát se, a biztosabb megértés végett ezt mondtam még neki: És nálam, apukám, a bunyósvilágnak is vége. Erre se szólt sokat, olyan kevés beszédű a drágám, különben is mi csak ketten vagyunk abban a marha nagy lakásban, így máshoz, mint hozzám, nem is igen szólhatna. Szomszédokkal, rokonokkal, kollégákkal sincs nagy bratyizás, az olyasmi semmi jóra nem vezet, egyébként is csak potyázni járnának, gondolom enni-inni, mert főzni azt aztán tudok, de arra semmi szükség, hogy csak összerondítsák a lakást meg folyton a spájzba járkáljanak, egyedül. Így, hogy mellékvágányra ne kerüljek, ismétlem, rajtam kívül a drágám alig is szólhatna valakihez, gondolom, orvosi beavatkozás nélkül. Hallottam én egy és más fuvolázni valami verekedésekről az első asszonnal, igaz, a részletekről nem tudhattam meg semmit, mert ebben az ügyben mindenki olyan tapintatos, hogy nézni is rossz, de hát az egész nem is érdekel, elég az embernek a maga baja, pláne nekem, ha meggondolom, hogy hétfőn kés alá kerülök, és innen csak a hamvasztóba vihetnek, azt meg a hátam közepe se kívánja, bárki elhiheti, hiába a nagy legénykedés. Így.

Sok beszédnek sok az alja, ezt az anyukám szokta volt mondogatni; mostanában már nemigen hallom, ha meg néha felhív telefonon Montreal mellől négyszázharminchét kilométerre, akkor másról szokott beszélni, nem olyasmikről, hogy sok beszédnek sok-e az alja. Mondom, ott lakik,

de náluk az ilyesmi kicsiség, mármint a távolság Montrealtól az anyukám városáig, nekünk persze akkora, mint a mezei tárogtató, de minek ezt magyarázni. Az is úgy került Montrealba, mint a légy a pasztőrözött tejbe, mivelhogy igen gazdag lány volt. Gazdag? Mi már el se tudjuk képzelni, mi az, hogy gazdag, mi, akik fizetési borítékban meg folyószámlán kapjuk az adólevonások után megmaradt kis dohányt, mi, akiknek ügyeskedni se lehet, mert mindenki ügyes ebben a rigófészkes világban. A mai Mózes a kőtáblákat is eladná valami mezei műgyűjtőnek, nem pedig huszonöt százalékra az államnak, mert Montrealban bizony csak ennyit kap a műtárgy becsületes megtalálója. Mármint a helmi tényleges értékéből. Ilyesmit az anyukám szokott nekem megírni, ezért vagyok ennyire jártas a dologban. Szóval, mi, akik tizenöt dekánként vesszük a parmezánt meg tizenhárom és fél dekánként a parizert, aligha képzelhetjük el, hogy néz az ki, ha valaki gazdag. Pedig az én nyukám az volt. Házak, földek, erdők, legelők, kaszálók, csordák, tanyák, kötvények háborúra meg békére, zúzmarára meg szárazságra, földsuvadásra — ilyen volt az én anyukám, mégpedig egy szem lány, és ehhez nem kell sokat hozzátenni. Jött persze a szokásos és kellő időben a Földhözragadt John, kiborotváltan és kikéféltedve, szülők se látnak, se hallanak, anyukámat horgolni küldik pillanatok alatt az Orsolyákhoz, mivel ez a legszigorúbb rend, ott nincs mellébeszélés meg János. Az anyukám horgolja is a pálcikákat a ruhásszekrények stráfnijaihoz, szent Katalinra csinálja vízfestékekkel a képeket, miközben mégis beírja a kis lakatra járó naplójába, amit persze a szalmazsákjában tart, hogy 1931. június 11.: Vagy a János, vagy a sósav és az ötödik emelet. Ilyen szellemben börtölte ki az Orsolyáknál azt a legvégső határidőt, ameddig csak hajadon zárdában tartható volt, aztán egy hónapra rá a Pikler fényképész eregette rájuk, rá meg Kockás Ödön banktisztviselőre, a kismadarakat a Boldogasszony Szíve templomban. Ez a kép negyvenháromig állítólag kinn is maradt a kirakatában, mivelhogy olyan jól sikerült, és mert ez lett volna az első fénykép, amit színezve rendeltek meg Pikler Adolfnál. Állítólag légnyomás vitte el a Pikler-sarkot, szülőapámat, Kockás Ödönt is az sodorta el az ötvenes években. De ez egy egészen másfajta légnyomás volt.

Kockás Ödön. Furcsa istenteremtése, hányszor szerettem volna szót váltani vele! De a csiripelés szóba se jöhetett nálunk, legfeljebb, ha ő házon kívül tartózkodott. Akkor aztán olyan lármát csaptunk, hogy az nappal is csendháborításnak számított, mert mi négyben voltunk testvérek. Három fiú meg én, a legkisebb és a legrútább is. Valóságos természeti csuda, hogy tudtam ilyen randán megszületni: volt idő, főleg az elején, amikor mindenki a Trampolinak hívott. Ettől még én nyugodtan aludtam, különösen azután, hogy tudomásomra jutott: küllemem miatt nyugodtan lehetek én színész is, persze, csak karakterszerepekben, Desdemona meg ilyesmi soha. Nem lettem se Desdemona, se Ophélie, hanem villanyszerelő, ami prima jó foglalkozás, nem panaszkodhatok. Tekercselek a tekercsgyárban, de erről majd később.

Ott tértem el a sztrádáról, hogy Kockás Ödön távolról se volt csevegő természet. Nekem a látásommal bajom soha nem volt, mégse vettem soha észre, hogy Kockás Ödön szépen leül, és egy bizonyos témáról elbeszélget velünk, de úgy, hogy egyenesen a szemünkbe néz, ahogy az film-dialógusokban, tévédrámákban szokás, Bánk bán meg Tiborc vagy for-

dítva. Anyánk egyszer rá is szólt, éppen ebéd alatt, hogy mit sumákol már annyit, nem unalmas-e neki, továbbá, hogy viselkedjen egy kicsit normálisabban, mert különben ő itt hagyja ezt az egész k. házat. Anyánk részéről orsolyita-beszélgetésekhez szokott fülünknek egy kicsit furcsa volt a jelzős szerkezet, de azért örömmel hallgattuk a folytatást: Aztán nézgelődhetsz, fiam, nézheted a Pikler-féle esküvői képet. — Kockás Ödön felugrott az asztaltól, de előbb amúgy temperamentumosan rácsapott, biztosan népszínművekben látta így, hogy zörgött az asztalnemű, és elordította magát, hogy őt, kéri alássan, ne izélgessék még evés közben is. És sietve távozott. Ez, ez a sietve távozás maradt meg bennem a legerősebben, mintha csak ma történt volna, olyan tisztán megmaradt. Ugyanilyen sietve távozott az élők sorából is, az ötvenes években, miután a hatóságok több eredménnyel izélgették, mint a család, a háború előtti földi javak miatt; ő meg váltig azt hangoztatta, hogy ő arról nem tehet, ami volt, úgy esett bele az egészbe, mint a légy a pasztőrözött tejbe. Jót röhögthettek rajta az elvtársak, erre én is befizetnék, ha hallhatnám, már csak azért is, mert nekünk tilos volt otthon mindenféle röhögés, ha Ödön jelen volt. Egy valamirevaló pszichoanalitikus a fülét is földhöz verte volna, ha meganalizálhatja Kockás Ödönt. De helyette ezt a hatóságok tették, az eredmény szerint teljes sikerrel. Még a temetésére se nagyon emlékszem, ez pedig elég különös, ez a feledékenység, csak azt tudom, hogy úgy somfordáltunk anyánk körül, mint a hónapos macskák, és versenyben szerettük a mamát.

Egészen addig, míg meg nem jelent a színen Földhözragadt John by Montreal újfent, aki nesztét vette az eseményeknek, és rájött, hogy ütött az ő órája, anyánkat már nem lehet előle csak úgy elirányítani az Orsolyákhoz. Lett is aztán nekünk csókol anyád, Rozál. Mert Földhözragadt Johnny nem szokott fölősegesen utazgatni, nála ilyen nincs; ha ő egyszer jegyet vesz valamilyen repülőre, akkor annak oka van. Ha szárazak az utak, a mai napig is biciklivel jár hosszabb távokon. Náluk pedig gyakoriak a hosszabb távok, a száraz utak annál kevésbé, de ez most nem fontos, majd máskor. Tényleg csókol anyád, Rozál lett számunkra ez az utazás, mert anyukánk szépen kijárálta bátyáim számára az állami ösztöndíjat, és az egyik matematikus lett, tankönyveket ír meg konferenciákra jár, a másik biológus, és akváriumokban kotorász, a harmadik a kórházi mütőkből tologatja az operáltakat kiskocsin az ágyukig. Rozál itt nem nagyon jeleskedett. Különben ő a nyelvzseni a családban, a kiskocsin, ahol csak tolmácsolni kell, őt hívják, és el is igazít mindenkit, erre már számos példa adódott. Mire a nyelvtelenség kiderült, én már régen egy szövetkezeti kocsmában mértem a bőrgyár mellett a szíverősítőt olyan enyhe változatban, hogy a környék inkább hozzám járt, mint patikába Valéria-csepepekért.

Akkoriban jó tizenöt kilóval súlyosabb voltam, mint most, és mivel nem vagyok valami sudár termet, igencsak úgy nézhettem ki, mint az a pirosra festett söröshordó a kármentő mögött, csapolt ser esetére. De hol van ez még!

Anyánk elrepült a Jánosával külföldre, már mondtam, hová, és nagyon rövid időn belül nemcsak a külleme, de még a levélstílusa is megváltozott. Annyira megváltozott, hogy magamtól is rájöttem: itt nincs sok értelme tovább firtatni a levelezést, engem a háztartási gépeinek a leltára teljesen hidegen hagy a teadélutánokkal együtt, amiket ő ren-

dez az emigránsszövetségben, három tenger, japán—magyar közös határ. Na, azért arra álomban sem gondoltam, hogy anyánk politikai pályára lépett, különben se volt már olyan fiatal, és az Orsolyáknál se kapta meg az ilyesmihez a kellő tápot, mert ott főleg a Boldogasszony anyánkat énekelték, meg horgoltak, szekrénystráfnikat. Jöttek a bolerós meg tollas-kalapos képek bundás átvetőkkal meg olyan frizurákkal, hogy ez az én egy szál csutkahajam is kibodorodott a láttukon. Mindez azt akarta bizonyítani országnak-világnak, hogy a Jánosa már nem Földhözragadt, inkább a föld ragadt hozzá meg sok más is a Nagy Lehetőségek Hazájában, ahol csak Ügyesnek, Lendületesnek és Szorgalmasnak kell lenni, a többi almás.

Most, hogy elmondtam, miként boronálódott el anyánk sorsa, omnia vincit amor et dollar, a magaméről azt, hogy nagy változások következtek be. Megismerkedtem Fuks Bélával, aki a bolondulásig szeretett, és nem volt olyan kívánságom, amit ne teljesített volna szóban és tettekben. Minek is részletezzem, irtó rendes fiú volt ez a Fuks Béla, akkoriban már szerszámlakatos, de esti tagozaton tanult saját bevallása szerint, hogy bérelszámoló lehessen. Szép pálya, nem mondom. Szerelméről naponta biztosított olyan formában, hogy csak a vak nem láthatta: én aztán jól húztam ki a gyufát! Képes volt bárhol órákig várni rám, éjben, viharban, mit, fél napokig is, és olyankor sehogy se ment a fejembe, vajon Fuks Béla mikor szerszámlakatos, és mikor jár az esti tagozatra. Zárójelbe mondva, akkor még nem tudhattam, hogy Fuks Béla mellesleg zöldségfelvásárló magánzó is meg viszonteladó, és hogy az ebből a tevékenységéből származó anyagi haszonból vásárolta azután a citromsárga Renault kocsit. Nem mondom, jóleset furikázni a sárga Renault kocsiban, hiszen akkoriban még nem volt valami rengeteg belőlük, szóval jól megnézték benne az ember leányát. A fiát is. És azt sem tudhattam, hogy pont ez a citromsárga kocsi, ami a színe miatt olyan jól elütött minden mástól, szóval jól kivehető az utakon, pont ez okozza majd a halálát is. Akkor éppen negyedik éve jártunk gyűrűsen jegyben. Zárójelen kívül folytatva: mi aztán alaposan jegyben jártunk, és csak a mindenható természet játszhatott közre, hogy nem születtek háromszor hármás ikreink, és most, utólag, itt állnék jól befürödve. De ha utólag elgondolkozom, talán pont ezért is nem születtek.

Fuks Béla elhamvasztása után igencsak cefetül éreztem magam, és leverten, mint a mezei tárogató, bár az anyja, boldogult Fuks Béla anyja, özvegy Fuks Béláné cipőfelsőrész-készítő igencsak odatelefonálgatott a munkahelyemre, mert akkoriban munkaköri meghatározásom szerint, üzemi portás voltam, és a telefon nem okozott problémát; ha akarom, üzemi számlára hívogatom végig az egész telefonkönyvet. Fuks Szidónia változatlanul dicséretett úton-útfélen, ahogy ezt nekem visszamondták, bár én se jöttem a hathúszassal, tudom jól, hogy néha pont azért híresztel valamit az ember, hogy valakinek a fülébe jusson. Hányszor játszottam én ilyesmit, hogy elejtek valami bődületesét csak azért, hogy megtudjam, vajon milyen formában jut vissza hozzám a dolog. Elképesztő dolgok derültek ki. Fuks Szidónia terjesztette, hogy milyen egy rendes, tisztességes, erkölcsös személy vagyok, manapság a fiús anyák az ilyet nagyítóval keresik. Erről ebben a formában megvolt a véleményem, külön bejárattal, de a Bélája dolgairól is, csakhát az ilyesmi nem társalgási téma, nem is illik, legfeljebb, ha gondolja az ember. Gondolni, azt

aztán lehet, amit csak akarunk, még ez a szép az egészben. Szóval, hívogatott özvegy Fuks Béláné, én is nyájaskodtam. Egy szóval nem mondanám, hogy nem fájt Bélánk kilépése a jegyből, különösen a négy év alatt történtek után, persze, hogy fájt, de semmi értelmét nem láttam olyan Renault után futni, amelyik mellékutakon húzza a csíkot. Nehezen ugyan, de nyilván megértette ezt Fuksné is, mert különben nem volt nehéz felfogása.

Jó fél évig kapcsolgattam még a telefonokat, és irányítottam, tájékoztattam az ügyfeleket, néha kinyitottam olyan aktatáskákat, amiket éppen nem kellett volna, mire meguntam a dolgot, és áttértem a villamos iparra.

Nem mondom, első időkben majd belegebedtem, mire megtanultam az ohmokat, ampereket meg a többi hasonlót, mert nekem arról fogalmam nem volt előre, hogy a dolgot érteni is kell, nemcsak úgy tekerceselni, szegecselni meg szigetelni, mint az ugandai majom, ha már háromszor látott valamit. Mennyivel könnyebben menne ez a matematikus bátyámnak, mint nekem, gondoltam, csak hát ő furulyázik ide jönni, pont azért, mert a dolog a kisujjában van. Süket ellentmondásnak tartottam, de bele kellett nyugodnom, hogy ez általában más síkon is így van, nemcsak a tekerceselőknél. Nagyvonalún átsiklottam a tényen, és pár hónap múlva úgy éreztem, hogy az italbolt helyett mindjárt ide kellett volna jönnöm, de hát honnan is tudhattam volna. Könnyű utólag okosnak lenni, erre már mások is rájöhettek, jóval előttem. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy Fuks Béla nem jutott néha eszembe, különösen, ha tavasziasra fordult a meteorológia és felvettem az új, méretre csináltatott kosztümömet a csipkeblúzzal, a hajamból meg csak úgy dőlt a fodrász fixírozójának a szaga, fekete szem éjszakája. Olyankor füttyentettem egyet, csak úgy általában, és pár száz méter szellőzködés után máris vettem a kanyart haza, mert eszembe jutott, hogy az üres üvegeket rendbe kellene rakni, ez így már nem mehet tovább. Sok mindent köszönhetek az üres üvegeknek meg efféléknek, mert arra mérget vennék, hogy különben előbb-utóbb az erkölcsrendészetre kerültem volna, hiszen nekem aztán udvarolni senki nem akart, ha meg mégis célzott valamire, akkor én nyíltan megmondtam, hogy kopogjon balra, egy ajtóval odébb. Közben meg evett a penész.

Talán mégis igazam volt, mert egyszer csak megkérdezi Telekes Adorján főraktáros, hogy tulajdonképpen merre lakok én. Mondom, hogy a Cimbalom utca három alatt. Erre ő, hogy ne csinálja belőle bolondot, Telekes Adorján már akkor is ilyen egyenes szavú volt, szóval, ne csinálja belőle bohócot, ő azilyent nem szereti, ő komolyan kérdezte, amit kérdezett, talán még ezt se szabad, azért van az embernek szája, hogy néha beszéljen vele, nemdebár. Mondom, hogy ezt nagyon bölcsen mondta, ezt én is aláírom, mondjon még ilyen bölcsesket, szeretem hallgatni. És mit tesz isten, be se zabosodott, semmi, pedig egy főraktáros olyan a raktárosok közt, mint a főherceg a hercegek gyülekezetében. Nem szoktam gyakran csalatkozni első látásra való véleményeimben, de ezúttal szarvastévedés volt, ahogy én Telekes Adorjánt megítéltem. Még az a jó, hogy nem jöttem a nagyágyúval, miszerint hol puhatolózzon, arra már csak begurult volna, hiszen ahogy később kiderült, esze ágában sem volt semmiféle puhatolózás. Fegyelmeztem magam, és megismétltem a Cimbalom utca hármát, és hogy ezt vegye holtbiztosra, mert

ugyanerre a címre jönnek a villany- és vízszámlák is. Erre mintha megnyugodott volna, és ha jól emlékszem, mert ez pont hat éve volt, ilyen-tájban, azt mondta, hogy azért mert a Cimbalomban lakok, nyugodtan leborotválhatnám a lábszáramat, nem fontos özikét játszani vastagabb kivitelben. Ez már igazán nekem való beszélgetés volt, mert ha nem az, hát őt is eligazítom, ahogy másokat szoktam, vagyis hogy kritizálja ő vagy borotválja a sajátját, és egyúttal szálljon le rólam. De erről szó sem volt, hanem amennyire csak tudtam, mosolyogtam bárgyún, hogy ne kelljen röhögnöm. Ennyiben is maradtunk egyelőre, mert jó ideig nem láttam azután Telekes Adorjánt, pedig pont úgy bejárt dolgozni, akár én, egyetlen napot se mulasztott.

Ha nem is láttam egy ideig az én drágámat, attól kezdve azért már másnaponként jártam fodráshoz, igazi, vérbeli tollázmester, aki, ha kérem, még kockásra is befest, fő a kedves vendég kívánsága, ugyebár, a pigmentek meg a kopaszodás mellébeszélés, piacról él az ember, szóval jól értettük mi egymást anélkül, hogy mindezt megbeszéltük volna, és a mester úr úgy kikent-kifent, hogy anyukám, aki mint említettem volt, Kanadában lakik, nem ismert volna rám egykönnyen. Másnaponként egy százasért. A végén alig maradt pár szál hajam, mint a mellékelt ábra is bizonyítja, viszont arra kiváló jó volt az akció, hogy szerényebb mértékben ismét rám terelje Telekes Adorján figyelmét, aki egy alkalommal, minden apropó nélkül, csak úgy mellékesen a folyosón azt mondja, hogy szerinte még sok kiegyelnivaló van a fejemen. Hiperérzékenységgel aztán senki nem vádolhat, de ez már nyílt beavatkozás volt külügyeimbe, ezért ezzel vigasztaltam meg egyéb híján:

— Hogy egyem azt az aranyos pici száját!

Nyilván Telekes elvtárs se volt hozzászokva a hasonló értelmű társalgásokhoz, mert éppen a véletlenül arra haladó főportás füle hallatára ezt mondta:

— Maga aztán igazán az én esetem!

Tovább ezt a témát nem firtattuk, de elbeszélgettünk még a fogorvos-tudomány melléközöngéiről kitérőkkel és mellékösvényekkel, két irányban, négy sávon. Az asznapi teljesítményemmel aligha dicsekedtem tekerceselőknél, de hát magánélet is van a világon. Délutánonként, amennyire ritkán találkoztunk azelőtt, most annál gyakrabban szaladtunk össze véletlenül; valahogy mindig úgy jött ki a lépés, hogy Telekes Adorján pont akkor ért a portára, amikor én, szatyrokkal megrakodva, amiket a reggeli beparkírozáskor szedtem fel. Csupa zöltség, száraztészta meg ilyesmi. Nem tett semmi megjegyzést a szatyrokra, pedig szerintem tehetett volna, többet is, hiszen tudta, hogy egyszál magamban lakok. Én már csak így mondom, lakok, az ikesigék már egyéni belátás dolga, hogy úgy mondjam, magánügye a dolgozónak, ezt egyszer a rádióból hallottam; Telekest is csak Téának mondtam azontúl, mégiscsak rövidebb, mint az, hogy Telekes Adorján. Hat szótag.

Azontúl együtt mentünk haza, mert azt mondta, neki a Cimbalom felé célszerűbb a hazaközlekedés. Ballagtunk szépen lassan, mintha hátulról közben foltozták volna a kabátunkat, néha azért persze ügetőre is fogtam, hogy ne gondoljon rólam mindenféle rágalmakat, ha nem fontos, márpedig nem volt fontos. Hogy is lett volna, mikor semmi, de semmi kifogásom nem volt Téa sorfala ellen, sőt. Azt hiszem, ő is tudhatta, hogy sőt, különben miért caplatott volna olyan hűségés-kitartón nap mint nap

mellettem, egészen a Cimbalom háromig zsebre vágott kezekkel, míg én a szatyrokat trógeroltam. Ebből is láttam, ez egy rendes ember, semmi kifogása a női egyenrangúság ellen, dehogy, még azon is túl megy, még tévedésből se ragadna meg egyetlen hálót se, szóval csak cipekedtem, kivert a verejték is, ő meg csak mondta a magáét a tekercsgyári dolgok hogy és mikéntjéről, ahogy egyszer színpadon az Irkutszki történetben láttam. Szoc. rel., mert néha azért színházba is elmentem, jól megválogatott darabokra. Mondta és mondta, de olyan kerekperecen, hogy parlamenti interpellációnak is beillett volna, amit mondott, Johnny mostohaapám Földhözragadt korának idején, amikor még az volt a Dániel, aki jól bemondta, és az egészről nem lett úgyse semmi, ezért is kelepelték annyit. Mondtam is neki párszor, ha már annyira tisztában van azzal, hogy az eb hol van elásva és melyik fejétől búzlik a böjti hal, márpedig ez világos, mint a nap, hát akkor ne nekem mondogassa, nem vagyok én kutyaelhantoló. Mondja meg szépen az értekezleteken, ott meg hallgat, mint az a bizonyos, csuka nevű hal. Mert micsoda dolog is az, hogy mirgünk-morgunk, mindig másképpen akarnánk, mint ahogy van, de amikor ott a nagy alkalom, az értekezletek, ugyebár, akkor aztán síri csend, de bezeg az folyosón meg a szünetekben jár mindenki pofája, csupa kőlajozott szerkentyű, senkinek nem jutna eszébe, hogy azok a szegények ott, a kartonnal leterített asztal másik felén, az ásványvizes üvegek meg a púpozott hamutartók mögött, majd elepednek egy jó kritikáért; meg a naplóban se nézhet ki valami fincsin, hogy nálunk minden oké meg taps meg egyhangúlag, a termelés, meg aj, hogy a minőségről ne is beszéljek. Hogy én csak hallgassak, van neki egyéb baja is, mint szemben kepesztetni az árral, más se hiányzik; szereti, ha nyugodtak az éjszakái. Rögtön el is képzeltem, milyen nyugodtak lehetnek azok az éjszakák, ilyen körülmények között, ahogy itt körülöttem is benjaminodik, egyéb tekintetben meg, ha ennyire alamuszi, legyen a folyosós morgások idején is alamuszi, és fogja be a száját, ne hergelje a még fiatalabbakat. Erre Téa szokása szerint jól rám nézett, mert azt a legkönynyebb, rácsudálkozni valakire, és később azt mondani, valami olyasfélét, hogy alkalmasint beajánl részlegvezetőnek vagy még följebb. Végre egy jó ötlet, mondtam, mert akkor végre rend lenne a Tekercsben... Ezzel még nincs vége, ez volt csak a nagyoktán az egészre, mert ő nem akarja kedvemet szegni, de vegyem fontolóra, hogy azok ott a részlegnél maguk is mind a spanyolviasz szektorban kezdték, aztán let az egészről, na, mi lett, többek között a hallgatás az értekezleteken és mirgés-morgás. Hogy ő velem a mellékelt alapon nem vitatkozik, mint a nyomtató ló, folyton csak körben járunk, ha fáradt vagyok, mondjam csak meg neki, és maradjak szépen otthon, ő van olyan fiú, hogy el tud egy asszonyt tartani, még egy pont ilyent is, mint amilyen én vagyok. Kérem, hogy ezt hogy érti, mire célzott, illetve, kire, nekem fogalmam sincs, ki az asszony. Nem mondott erre se rögtön semmit, nagy sokára annyit, hogy értem a témát úgy, ahogy nekem a legmegfelelőbb, ő semmit nem szeret kétszer mondani. Ezt már volt módomban tapasztalni, ezért megkérdeztem még: És csókol anyád, Rozál, ugye? — És csókol anyád — mondta, aztán egész a Cimbalomig egy megveszekedett szót se lehetett belőle kihúzni, olyan komoly volt, hogy lehetőleg nem is néztem rá. De talán jobb is volt így.

Jobb is, mert pár nap múlva, ahogy cipelem a szatyrokat, cipelem,

mondom, egyes elsőben, szóval, ahogy cipelem, Téa megkocogtatja a vállamat, akár csak ha ablakon zörgetne, miközben ezt mondja szórakozott hangon: — Ideje volna már megkóstolni a szecskát, amit cipelni tetszik. — En se hagytam magam, dobtam vissza a labdát: — Az elemőziára tetszik gondolni? — Aha. De főtt állapotában. — Semmi akadály a dolognak — mondtam. — Parancsoljon, a szatyrok — és mind az öt szatyrot leraktam elé a járdára.

Ekképpen enyelegtünk, a Cimbalom három előtt mélyen ránéztem, hogy úgy mondjam, jelentőségteljesen, és vártam a jövődőt, ami, akár-hogy ugrálunk, mégis mindig csak jelen idő. A nyelvészek meg a politikusok, az más. Na mindegy, Téa nem tágult mellőlem, egyetlen nekifutással iramodott a negyedik emeletnek az öt szatyorral, pedig tizenegy hónappal és kilenc nappal idősebb nálam, ezt ugyan nem kérdeztem meg, de egyszer véletlenül láttam a személyi igazolványát. Ez az én Téám az előszobában szépen fölakasztotta az esőkabátját, mert itt mindig esik, nem igaz, ha meg nem esik, akkor igazán száraz az idő, és se eleje, se vége a dolognak. Leült a nagyszobában, ahol az a szép, ovális diófaasztal van, két öklét az asztalra rakta, egymás mellé, lábait szétvetette, a szeme meg járt körbe, mindent megnézett, mint valami nyomozó, vagy olyan valaki, aki tudja: Ő itt életében először és utoljára fordul meg Csókol anyád, Rozál, mondtam magamban, és nekifohászokodva, a konyha felé kanyarodtam, megint magamban transzferálva a szecskát, amikor hallom az én drágámat:

— De azt előre megmondom, hogy gyomorfekélyem van. Hagyma, kábetűsek, hüvelyesek, héjas krumpli, zsíros hús, mócsing, szóval így. A levesestészta, amit maga veszeget, abból én nem kérek. Fűszerek.

A végét már nem vártam meg, pedig már igen a számon volt, hogy forduljon csak bizalommal az üzemi konyhához. Majd ott rendbe hozzák. Nagylelkű akartam lenni, csak egy futó sóhaj, és komputer nélkül is rájöttem, hogy kétszersült és babapiskóta van a háznál, egy-két lágy tojás esetleg, hogy szó ne érje a ház elejét, valamikor nálunk a vendégbarátságára sokat adtak. Marasztalni ugyan nem fogom, ez világos, Kockás Ödönbe se haltam bele, ez meg főzesse mással az amőbákat vagy miket. Igaz, tálalás előtt fél órát tartózkodtam a fürdőszobában, frizurafeljavítás, molinószenk, kínai brokát a vállamon, fő a vendégbarátság, ha már így jött ki a lépés, ha meg már elment, csókol anyád, Rozál. Viszem a két tojást, Téa édesen horkol a kiskanapén, szép kis ripszhuzatos kacat, zakója az álla és a térde közti szakaszt éppen betakarta. Nekem gyereken még soha nem volt, de azért ösztönösen ráterítettem még a kínai brokátot, de hogy el ne sírjam magam, csak felfohászokodtam, na, molinószenk, mondom, mit gondol ez, nem a vasúti restiben van, utcai ruhástul a kiskanapén, de különben is, igaz, a cipőjét azért lerúgta, de nekem senki ne fújja itt a medvebőrt. Ácsorgok hát szép egyenesen, ebben az életben még nem nagyon fordult elő velem, hogy ne tudtam volna, mitévő legyek, de most nem tudtam, isten bizony, higgyék el, hogy nem tudtam, mitévő legyek. És hogy fog innen reggel kivándorolni, ebből a lakásból, még csak az kellene, hogy a szomszédok megneszeljék, már köthetném is az útilaput. Mit tehettem mást, jól megráztam, mint Krisztus a vargát, ezt így szokták mondani, nem igaz? szóval rázom, mint Krisztus a vargát, mire hirtelen felül:

— A szentségit, már aludni se lehet?

— Lehet — helyeskedtem —, csak más lakcímen.

— Hát hol vagyok?

— Cimbalom avenue három.

— Ó, a Cimbalomban! — és nevetett. — Pont a Cimbalomban! Még ilyet!

— Tényleg, még ilyet — hagytam helyben megkönnyebbülve, hiszen Téá még álmában is átlátja a helyzetet. Ha így van, akkor ez az én emberem, jöttem rá, persze nem hangosan, mert hangosan ezt mondtam: — Kész a szecska, tisztelendő úr. — Ez a tisztelendő úr csak úgy bolondosan kicsúszott a számon, minden szándékoltság nélkül, de mégis célt ért, mert Téá mint a darázs csipett, azonnal felült, és pillantást vetve a tojásra, a következő megjegyzést tette:

— Szerintem azok a tojások túl vannak főzve.

Istenem. Már nekem se volt mindegy, ez tavaly történt, szóval nem volt mindegy, és nemcsak arról volt szó, hogy ki cipeli a szatyrokat a jövőben. Annál sokkal többről.

Délután vérátömlesztést kapott, már másodszor, másfél litert. Az elején még vígan csörgedezett alá a zömök befőttesüvegéből a fekete plazma, de a felénél mintha megdermedt volna. A karjára ragasztott tú pillanatról pillanatra elviselhetetlenebb lett, és a kerek, sima, különös ismertetőjel nélküli arca kiültek az allergia piros foltjai. Olyan volt, mint a kalitkás csapdával elfogott egér: apró gombszemei segélykérőn szegeződtek az óriás gesztenyefa törzsére. Másnap vagy harmadnap, amikor az osztályra érkezett, meg is jegyezte:

— Valami érdekesebbet is tehettek volna oda, ha már köteles az ember nézegetni. Például egy kertmozi vásznát, és a főnövér bemutatná a röntgenfelvételeket. Vagy a legramatyabb filmeket, hiszen innen úgyse lehet elmenni.

— Ejnye, Ketteske, Ketteske, de nagyon vigonyán vagyunk — lép be az ügyeletes ápolónó titokzatos vödörökkel és csövekkel. — De nagyon vigonyán.

— Megesik az, nővéрке, megesik!

Két karja a takarón; az egyikbe hüvelyknyi injekciós tú van szúrva, és alaposan lerögzítve, hogy ki ne essen, míg a túhoz csatlakozó műanyagszál méter magasból egyetlen plazmapontot vezet alá, akár a hőmérő higanybütyke. Még jó fél liter van hátra, és ha rajta múlna és ha tehetné, talán csillagjóst kérdezné meg, lejön-e onnan valaha az életben az a maradék vér. Az éjjeliszekrényen püspöklila őszirózsák, ma még nem kaptak friss vizet. Amennyire tud, felhúzódkodik a vízszintesre fektetett párnán, és merően a mennyezetet nézve, kiabálni kezd:

— Nővér! Nővééér!

Fehér köpenyes lány áll meg az ajtóban. Mosolyog:

— Már azt hittem, váradásra jelentkezett. Nyugi, csak egy óra még. Esetleg hamarább is elmegy . . .

— Nővér, a virágaim vizét nem cseréltem ki. Ha volna szíves . . .

A fehér köpenyes mutató- és hüvelykujjával megpöccenti a felkötött üveget.

— Nézze meg az ember. Egy óra múlva azt csinál, amit csak akar. Mit fog csinálni estig?

— Ó, akkor én már a hamvasztóban leszek, nővér — és elerednek a könnyei.

— Ne bízza el magát annyira, nem megy az olyan gyorsan. Csak boncolás után. Az mindig pár nap. De majd maga kicseréli a vizet személyesen, jó?

Nézi a gesztenye külön leveleit, a már-már repedő burkokat. Hangtalanul sírdogál. Közben megürül a három másik ágy, a szürkésfehér köpenyek, mint sivatagi árnyak, egymás után hagyják el a termet. Egyedül van, szabad kezével szétmaszatolja könnyeit, aztán saját maga felett átnyúlva kihúzza a párna és az éjjeliszekrény közé szorított táskából a szemüvegét. Kibetűzi a plazmás üveg vignettájára írt adakozó nevét: KOVÁCS BÁLINT, huszonhárom év. Kovács Bálint, Kovács Bálint — suttogja —, hogy lehet valakinek ilyen bolhapiszok-mütyür írása? — Az arca száraz, hívására a nővér az ajtóban terem:

— Hívjam a hamvasztókat?

Kerek, sima, különös ismertetőjel nélküli arcában világitanak az allergiafoltok. Szabad kezével az üvegre mutat:

— Nyomozza ki, kérem, ezt a Kovács Bálintot nekem. Elvégre az embernek mégse mindegy...

— Naná. Ha valami lepra alak, akkor vissza az egészset. Maga ebből nem kér, hiszen a kék vére családfáján át visszavezetődik egészen a neander-völgyi ősemberig. Nyugodjon meg, az a lényeg, hogy huszonhárom éves. De ne izegjen-mozogjon annyit, még elrontja nekem.

— Az lehet. — Feje visszahanyatlik a párnára. Észreveszi, hogy az üveg már majdnem kiürült.